

²²⁾ St. A. P. Okładnikow, Buriet' nowaja paleoliti-czeskaja stojanka na Angarie, Sowietskaja archeologia, t. V, str. 292.

²³⁾ St. np. u I. Kjun, Iskusstwo pierwoybytnych narodow, M. L., 1933, tabl. 10, rys. 21.

²⁴⁾ St. A. P. Okładnikow, Nieoliticzeskije pamiatniki, kak istoczniki po etogonii Sibiri i Dalniego Wostoka, Kratkije Soobszczenija, IIMK, t. IX, 1941, str. 9—11.

²⁵⁾ Twierdzenie autorki, że w górnym paleolicie nie było jeszcze szytej odzieży, jest kwestią sporną, a podane argumenty nie są wystarczająco przekonujące. Zagadnienie to jest w toku dalszych badań (przypisek Redakcji Sowietskoj Etnografiji).

²⁶⁾ St. W. Kohler, Issledowanije intiellekta czelowiekoobraznych obiezjan, 1930, str. 73.

²⁷⁾ St. A. R. Wallace, Małajskij archipielag, SPb, 1872, str. 56—57 i 65.

²⁸⁾ St. W. K. Arsenjew, Diersu Uzała, M. L., str. 49—52.

²⁹⁾ G. Stanley, Obitatieli liesow centralnoj Afriki, zb. Afrika, 1905, str. 322—328.

³⁰⁾ Al. Ostrogorski, Narody ziemi, Spb, t. II, str. 132.

³¹⁾ Zb. Afrika, fotografia na str. 324.

³²⁾ N. N. Mikłuch-Makłaj, Putieszestwija, M. L., 1940, t. I, str. 275.

³³⁾ St. A. W. Arcichowski, Wwiedienije w archeologii, M., 1947, str. 9, 12 i dalsze.

³⁴⁾ W. I. Rawdonikas, Istorija pierwoybytnogo ob-szczestwa, L., 1939, str. 180.

³⁵⁾ P. P. Jefimienko, patrz jak wyżej, str. 280.

³⁶⁾ S. A. Siemienow, Kostjanyje razbilniki iz Rodanowa gorodiszczca, Kratkije soobszczenija, IIMK, XV, 1947, str. 141.

³⁷⁾ Ob. jak wyżej, str. 138.

³⁸⁾ Ob. jak wyżej, str. 142.

³⁹⁾ Jak już nadmienialiśmy, argumentacja autorki nie zawsze jest przekonująca. Myśliwy pierwotny mógł wycinać rzemienie, chociaż nie proste, mógł także nacierać je i zmiękczać. Poza tym dla zawiązywania mogły służyć wąskie paski skóry, zdjęte z łap zwierząt. Mimo jednak tych zastrzeżeń zasadnicza koncepcja autorki pozostaje nadzwyczaj interesująca (przypisek Redakcji Sow. Eetn.)

⁴⁰⁾ St. A. I. Mazałowicz, Istoriceskaja gieologija, M. L., 1937, str. 388, 389, 391.

⁴¹⁾ St. Darwin, Putieszestwije naturalista wokrug swieta, M. L., 1941, str. 183.

⁴²⁾ G. Pietrow, Nowoje podtwierdzenije teoriji Engelsa o proischożdienii czelowieka, Wiestnik znania, 1936, nr 4, str. 260.

⁴³⁾ P. P. Jefimienko, patrz jak wyżej, str. 170.

OBRADY ETNOGRAFÓW

Zarząd Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego zorganizował w Krakowie w dniach 17—19 lutego br. wspólną naradę wszystkich etnografów, zespolonych w tymże Towarzystwie, reprezentujących zarówno uniwersytety, instytuty badawcze, muzea, jak też pracowników terenowych, a części także przedstawicieli pokrewnych dyscyplin naukowych. Celem narady było przygotowanie materiałów dotyczących etnografii dla Kongresu Nauki Polskiej oraz wytyczenie planu pracy Towarzystwa. Wprowadzeniem w obrady był zagałujący referat prof. K. Moszyńskiego, poświęcony określeniu przedmiotu, celu i zakresu etnografii. W dalszym ciągu obrad, w ocenie dotychczasowego dorobku etnografii polskiej wyróżniono w dyskusji kilka okresów, w których tendencje postępowe w etnografii narastały w zależności od zmieniających się warunków gospodarczo-społecznych. Uczestnicy obrad ustosunkowali się krytycznie do dotychczasowych różnych metod i kierunków, reprezentowanych również w nauce polskiej, stając na stanowisku metodycznym reprezentowanym przez materializm dialektyczny i historyczny.

Potępniono silnie tendencje tzw. obiektywne i nie wiązanie nauki z życiem okresu międzywojennego, podkreślając zarazem wartość niektórych powstałych w tym okresie materiałów opisowych i prac systematyzujących o porównawczo-syntetycznym charakterze. W okresie powojennym zanotowano coraz żywsze zainteresowanie potrzebami życia praktycznego, jak również zagadnieniami metodologicznymi oraz organizowanie pracy zespołowej. W ciągu narad podniesiono specjalnie zasługi na tym polu Polskiego Towarzystwa

Ludoznawczego, które skupiając w okresie powojennym wszystkich czynnych pracowników w zakresie etnografii, już na zjeździe naukowym odbytym w Toruniu w 1949 roku, ustaliło wytyczne metodologiczne i swój sześcioletni plan pracy badawczej i wydawniczej.

Dzisiaj praca etnografa ma iść w trzech kierunkach: 1. badań etnograficzno-histerycznych, 2. badania współcześnie istniejących relikwów kultury epok minionych, 3. badania współczesnych przeobrażeń i współczesnej kultury mas pracujących, oraz tworzenia się nowej kultury socjalistycznej. Specjalnie silny nacisk położony został na te działy kultury ludowej, które najściślej wiążą się z potrzebami budownictwa socjalistycznego i których przebadanie może dać w wyniku pomoc przy planowaniu i organizowaniu nowego życia. W dyskusji poruszono również badanie sztuki ludowej, które w szerokim zakresie organizuje ostatnio Państwowy Instytut Sztuki. Doceniając dużą doniosłość badań prowadzonych przez instytuty specjalne, podkreślono jednak silnie wzajemną łączność wszystkich działów kultury, oraz konieczność badania każdego wycinka na tle całości życia, w jego gospodarczych i społecznych uwarunkowaniach. Przeciwwstawiono się projektom rozbicia etnografii na szereg odrębnych działów i wysunięto zgodnie postulat utrzymania, w przyszłej organizacji nauki polskiej, instytucji centralnej, łączącej wszystkie działy etnografii i wszystkich pracowników, badających poszczególne zagadnienia etnograficzne.

A. K.